

Kapital odnos određuje sudbinu Zemlje. Pojavni oblici kapital odnosa vidljivi su na svakom koraku. Neoliberalizam je u funkciji kapital odnosa. Sve je to socijalnim i inim analitičarima poznato. Dominacija kapital odnosa nije ničim sputavana. Ne postoje institucije koje bi kontrolirale kapital odnos. Upravo suprotno sve nadnacionalne institucije u funkciji su kapital odnosa. Najrazvijenije zemlje su izravno uključene i odlučno podržavaju kapital odnos. To je zbilja naše planete.

Dobro se je kao ilustracija podsjetiti na izjavu južnoafričkog predsjednika Thabo Mbeki: «Kada bi svaki Kinezi trošio istu količinu benzina koju troši svaki Amerikanac, Kini bi trebala cijela svjetska proizvodnja nafte». Što bi tek bilo kada bi se ostvarilo pravo da svaki Zemljanin živi kao Amerikanac!? Drugim riječima, postavlja se pitanje koja je šansa da Zemlja kao planet opstane u odvakom definiranom kapital odnosu? Ili današnji nerazvijeni nemaju pravo razvijenih.

Zemlje Trećeg i Četvrtog svijeta (Drugi je uglavnom nestao) su izrano pogođene stanjem i perspektivama svojih građana. One koje najmanje zagađuju moraju ograničiti svoj razvoj. One najrazvijenije tek trebaju smanjiti zagađenje. Stvari se okoštavaju i zemlje Trećeg i Četvrtog svijeta nikako neće stvoriti uvjete da njihovim građanima bude bolje. Kako se onda čuditi događenom i mnogima ružnim stvarima koje će se tek događati.

Kyoto zahvaljujući Kanadi i Rusiji nije mrtav. Tako nam sugeriraju sredstva javnog priopćavanja. Ipak, nisam siguran da je moguće nametnuti kapital odnosu novi pristup. Globalizacija u uvjetima neoliberalizma je nekontroliran proces i to je ono što treba zabrinjavati. Razvijene zemlje su uvijek štitile svoje tvrtke od kojih prikupljaju različite koristi (porez, zaposlenost, produktivnost – nabrajam tek toliko da identificiram) i nikakva dugoročna opasnost, na kratki rok, ih neće u tome spriječiti. Treći i Četvrti svijet tek će pratiti ta i takva zbivanja. Neki će odgovoriti na destruktivan način što će samo cijelu stvar učini još složenijom.

Valjda (nedaj Bože!) na brutalnost kapital odnosa valja odgovoriti primjerenom brutalnošću siromašnih i obespravljenih. Naša vrsta nije u stanju stvari promatrati na dugi rok. Kratkoročni interesi su destruirali rajnski model. Na žalost tim se pitanjima se ne posvećuje dovoljna pažnja. Na ovim sam stranicama o tim pitanjima pisao kao upozorenje što nam se može dogoditi (vidi: Ljubav, opraštanje šansa za Treće tisućljeće). Profitna logika naprosto nije spremna prepoznati i respektirati vitalna pitanja. Jednog će dana to ipak morati. Ostaje samo pitanje da li će biti kasno.

Johannesburg je pokazao odnos «ravnošćivih» i uputio je jasnu poruku nerazvijenima da preispitaju svoje politike i da se «okrenu sebi». Nesvrstanost nije bio loš pristup. Na žalost partikularni interesi i politika divide et impera (zapravo divide ut regnes) je nesvrstanost od samog početka ostala sterilna. To se je dogodilo a tako nije trebalo biti.